

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ВОКАЛЬНОЇ МЕТОДИКИ

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	
Курс	2	
Семестр	4	
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)	120 годин / 4 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Гребенюк Наталія Євгеніївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Докторка мистецтвознавства, Професорка
	Посада	Професорка кафедри сольного співу та оперної підготовки
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/structure/faculties/performing-musicology/solo-singing-n-opera-studio ngrebenuk921@gmail.com
Анотація	Дисципліна «Основи вокальної методики» покликана підготувати майбутніх фахівців в аспекті вокального виконавства та викладання дисциплін фахового циклу. Здобувач повинен опанувати систему методів та прийомів вокальної роботи голосового апарату; створити теоретичну основу для побудови індивідуальної методики з учнями початкової та мистецької форми освіти; приділити увагу формуванню методичних підходів, які допомагають оволодіти сучасними формами та методами викладання спеціальних дисциплін.	
Мета дисципліни	Вивчення сутності професійного комплексу вмінь сучасного викладача академічного співу, як організатора творчого процесу; викладача вокальних дисциплін у фахових передвищих навчальних закладах. Під час вивчення курсу здобувач освіти має опанувати систему методів, форм і прийомів вокального мистецтва; вивчити різноманітні аспекти вокальної методики як актуальної проблеми	

	виконавства; створити теоретичну основу для побудови переконливої індивідуальної методики у роботі з учнем
Програмні результати навчання	<p>ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p> <p>ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>ПРН13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.</p> <p>ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.</p> <p>ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурологічні знання з музичного мистецтва.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p> <p>СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та вокальній педагогіці.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p><i>Тема 1.</i> Психологічні процеси та риси особистості. Три психологічні сфери.</p> <p><i>Тема 2.</i> Значення індивідуально-психологічних відмінностей у вокальній педагогіці.</p> <p><i>Тема 3.</i> Фізіологія вищої нервової діяльності. Будова та функції нервової системи.</p> <p><i>Тема 4.</i> Акустична будова голосу. Характеристика звуку.</p>

	<p><i>Тема 5.</i> Форманти голосних та співочі форманти. Особливості та характеристика.</p> <p><i>Тема 6.</i> Будова органів голосоутворення.</p> <p><i>Тема 7.</i> Орган слуху. Музично-вокальний слух.</p> <p><i>Тема 8.</i> Вокальне дихання. Типи вокального дихання. Історичний екскурс.</p> <p><i>Тема 9.</i> Дихання, гортань та артикуляційний апарат у мові та співі.</p> <p><i>Тема 10.</i> Дефекти голосу та шляхи їх подолання.</p> <p><i>Тема 11.</i> Гігієна голосу та вокальний режим співака.</p> <p><i>Тема 12.</i> Діапазон співака. Його розвиток</p> <p><i>Тема 13.</i> Регістри голосу співака та їх згладжування. Перехідні ноти.</p> <p><i>Тема 14.</i> Резонатори співочого голосу. Грудний та головний.</p> <p><i>Тема 15.</i> Класифікація голосів. Визначення типу голосу.</p> <p><i>Тема 16.</i> Методичні принципи та практичні прийоми виховання дитячого голосу.</p> <p><i>Тема 17.</i> Фонетичний метод виховання голосу та вокальна мова співака.</p> <p><i>Тема 18.</i> Вправи для розвитку вокальної техніки. Вокалізи.</p>
Види занять	Лекції, семінари, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда); практичний метод (практичні заняття); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування). Самостійна робота: анкетування, підготовка до тестів; написання творчих есе; прослуховування фрагментів музичних творів з коментарями; обґрунтування виконавських версій камерно-вокальних творів різних епох та композиторських шкіл. .
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (max 60 балів): написання рефератів, робота з навчально-методичною літературою. Підсумковий семестровий контроль (max 40 балів): екзамен. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Telegram, сервісів Google Meet (відеотелефонний зв'язок), платформи Zoom, WeChat, Google Classroom, Google Drive (сховище даних), листування через e-mail. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.

	<p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності: списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено. В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Антонюк, В. Г. (2011). <i>Cantare con raso fiato в теорії співу М. Гарсії та сучасних дослідженнях</i>. <i>Українське музикознавство</i>, 37, 343 – 356.</p> <p>Бенч-Шокало, О. Г. (2002). <i>Український хоровий спів: актуалізація звичаєвої традиції</i>. Ред. журн. «Укр. Світ».</p> <p>Боришевський, М. Й. (2013). <i>Виховання духовності особистості</i>. Імекс ЛТД</p> <p>Вотріна, В. В. (2001). <i>Мистецтво співу і вокальна методика М. С. Донець-Тессейр</i>. НМАУ ім. П. І. Чайковського.</p> <p>Гнидь, Б. П. (1997). <i>Історія вокального мистецтва</i>. НМАУ.</p> <p>Гнидь, Б. П. (2002). <i>Виконавські школи України: кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971-2001)</i>. НМАУ.</p> <p>Гребенюк, Н. Є. (1999). <i>Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та музикознавчий аспекти</i>. НМАУ ім. П. І. Чайковського.</p> <p>Козаренко, О. (2000). <i>Феномен української національної музичної мови</i>. Львів.</p> <p>Мадишева, Т. П. (2002). <i>Співак і мова. Культура співу мовою оригіналу: теорія та практика</i>. ШТРИХ.</p> <p>Стасько, Г. Є., Шуляр, О. Д. (2010). <i>Голос людини та вокальна робота з ним</i>. Видавн. ПНУ.</p> <p>Шип, С. (2002). <i>Музичний жанр в голосовому аспекті</i>. <i>Науковий вісник НМАУ</i>, 16, 154-177.</p> <p>Шуляр, О. Д. (2010). <i>Історія вокального мистецтва</i>. Видав. ПНУ ім. Стефаника.</p> <p>Чекан, Ю. (2009). <i>Інтонаційний образ світу</i>. Логос.</p> <p>Barbier, P. (2005). <i>La Malibran Reine de l'opéra romantique</i>. Pygmalion.</p> <p>Naudeix. (2012). <i>L La Voix féminine et le plaisir de l'écoute en France aux XVIIe et XVIIIe siècles</i>. Classiques Garnier.</p> <p>Hausmusik / <i>Архів світової вокальної музики</i>. URL: http://www.hausmusik.ch/.</p> <p><i>International Music Score Library Project</i>. URL: http://imslp.org/wiki/Заглавная_страница.</p> <p><i>Werner Icking Music Archive / WIMA</i> [Електронний ресурс]. URL: http://icking-music-archive.org/index.php.</p>

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи вокальної методики», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол № 1.